

Annettu
16.8.2007

Nro
SM-2007-02286/Ri-3

Voimassaoloaika
22.8.2007 - 21.8.2012

Säädösperuste
Laki poliisin hallinnosta

Muuttaa/Kumoaa
SM-2002-1056/Ri-3, 16.8.2002

Kohderyhmät
Poliisi

RIKOSILMOITUKSEN SIIRTO TOISEEN EUROOPAN UNIONIN JÄSENVALTIOON

Sisäasiainministeriö antaa otsikossa mainitun asetuksen soveltamisesta seuraavan ohjeen.

TAUSTA

Esitutkintaa ja pakkokeinoja koskevassa valtioneuvoston asetuksen (575/1988) 2 §:n 2 momentissa (288/2002) säädetään, että kun asianomistaja ilmoittaa poliisille tai muulle esitutkintaviranomaiselle toisen Euroopan unionin jäsenvaltion alueella tehdystä rikoksesta, asianomistajan ilmoitus ja hänen vaatimuksensa on toimitettava sen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka alueella rikos on tehty, jos kysymys on vakavasta rikoksesta tai jos asianomistaja ei ole voinut tehdä ilmoitusta tekopaikan valtiossa. Asetuksen muutoksen perusteena on Euroopan unionin neuvoston puitepäätös uhrin asemasta rikosoikeudenkäyntimenettelyssä (2001/220/YOS). Puitepäätös on tullut voimaan 22.3.2001.

YLEISTÄ

Poliisilla on velvollisuus ottaa vastaan Suomessa asuvan henkilön rikosilmoitus ja vaatimukset toisessa jäsenvaltiossa tapahtuneen rikoksen johdosta sekä toimittaa vaatimukset rikoksentekevaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Velvoite on rajattu koskemaan vain tilanteita, joissa rikos on vakava tai tapauksia, joissa uhri ei ole voinut esittää vaatimuksiaan sen valtion viranomaisille, jossa rikos on tehty. Velvoite ei koske tilanteita, joissa suomalainen esitutkintaviranomainen on rikoslain 1 luvun mukaan itse toimivaltainen suorittamaan esitutkinnan rikoksesta, jonka tekopaikka on muualla kuin Suomessa. Mikään ei kuitenkaan tällaisissa tilanteissa estä poliisia ilmoittamasta tilastointia ym. tarpeita varten vieraan valtion viranomaiselle, että asiassa on Suomessa vireillä esitutkinta.

Muissa EU-valtioissa asianomistajan asema saattaa olla erilainen kuin Suomen rikosprosessissa eli esim. vahingonkorvauksen saamiseksi voi olla tarpeen ilman viranomaisten apua toisessa maassa käytävä siviiliprosessi.

MENETTELY

Rikosilmoitus, asianomistajan vaatimukset ja mahdolliset kuulustelu- ja pakkokeinopöytäkirjat on toimitettava paikallispoliisista keskusrikospoliisiin rikostietopalveluun, mistä asiakirjat lähetetään edelleen toisen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle. Asiakirjojen kääntämisestä huolehtii tarvittaessa keskusrikospoliisin rikostietopalvelu.

Tapauskohtaisesti tulee harkita, mitä on pidettävä vakavana rikoksena. Ilmoitus on toimitettava edelleen toisen valtion viranomaiselle esimerkiksi silloin, jos kysymyksessä on vammoja aiheuttanut pahoinpitely tai huomattava omaisuusvahinko. Vakavan rikoksen käsitettä on tulkittava asianomistajamyönteisesti. Jos tilanne on tulkinnanvarainen, lähtökohtana on, että ilmoitus toimitetaan eteenpäin. Vähäisiin lompakkovarkauksiin ja teon moitittavuuden ja aiheutetun vahingon osalta niihin verrattaviin tekoihin säännöstä ei tulisi soveltaa. On kuitenkin otettava huomioon asiaan liittyvät väärinkäytön mahdollisuudet. Mikäli on epäiltävissä rikosilmoitukseen liittyviä väärinkäytöksiä, kuten esim. pyrkimys hankkia ylisuuria vakuutuskorvauksia, poliisi voi aina lähettää ilmoituksen rikoksen tekomaan lainvalvontaviranomaiselle, vaikka kyseessä ei olisikaan vakava rikos.

Ottaessaan vastaan rikosilmoituksen tai asianomistajan vaatimukset, poliisin on myös tarvittaessa suoritettava asianomistajan ja mahdollisten todistajien kuuleminen sekä muut mahdolliset tarvittavat tutkintatoimenpiteet siinä laajuudessa kuin se asian edelleen käsittelyn kannalta on tarpeellista. - Puitepäätöksen 11 artikla mainitsee erityisesti, että uutta teknologiaa kuten EU:n rikosoikeusapusopimuksen 10 ja 11 artiklan mukaisia puhelin- tai videokuulusteluja kannattaisi hyödyntää asianomistajan kuulemisessa sopimuksessa mainituilla edellytyksillä.

Lähtökohtana tulee siten olla, että vieraan valtion toimivaltainen viranomainen saa jo rikosilmoituksen ja mahdollisten vaatimusten vastaanottamisen yhteydessä käyttöönsä kaiken sellaisen asiaan liittyvän ja tutkinnan kannalta tarpeellisen materiaalin, joka voidaan Suomen poliisin toimesta hankkia.

Poliisijohtaja

Jorma Toivanen

Poliisitarkastaja

Mikko Lampikoski

JAKELU

- Poliisin lääninjohdot
- Kihlakuntien poliisilaitokset
- Valtakunnalliset yksiköt
- Poliisioppilaitokset
- Poliisin tekniikkakeskus
- Poliisin tietohallintokeskus
- Poliisiosaston yksiköt

TIEDOKSI

- POLILEX
- SEITTI
- Internet-sivut